

Anul I.

Octombrie 1930.

Nr. I.

97729D

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ
APARE LUNAR

—: sub îngrijirea unui comitet de redacție —:

CUPRINSUL

- Redacția: Programul nostru.
✓ I. Lucuța: Apel către învățători.

Pedagogice-Culturale.

- T. Mariș: Contribuțiuni la pedagogia românească.
I. Cădariu: Psihanaliza și importanța ei în educație.

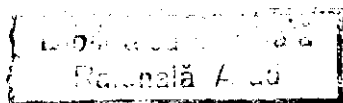
Diverse.

- A. Vașian: Rolul școlii în combaterea alcoolismului.
✓ I. Paguba: La început de an școlar.
✓ I. Cădariu: Problema salarizării dascălilor.
T. Mariș: La muncă.

Cărți și reviste.

Informațiuni.

Comunicări oficiale.

Redacția și Administrația la Revizoratul Școlar
ARAD.

Prețul 1 exemplar: **Lei 20.**

ABONAMENTUL:

Pe un an Lei 200.

Pe jumătate an „ 100.

Abonații sunt rugați să ne trimită adresa lor precisă și să ne comunice orice schimbări de adresă ulterioare.

Cei ce ne trimit manuscrite pentru publicare, sunt rugați să le scrie cât se poate de citeț și numai pe o față a hârtiei.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

Programul nostru.

Știința educației, ca și întreagă cultura umană, în faza în care se găsește astăzi, este rezultatul unui lung proces de evoluție. Tot ce știm astăzi, este fructul experienței succesive a nenumăratelor generații de oameni cari ne-au precedat.

Dar aceasta înseamnă că și de aci înainte se va continua aceeași evoluție. Noi știm mai mult decât strămoșii nostri, dar și urmașii noștri, fără îndoială, vor ști mai mult decât noi. Și nu numai atât. Evoluția se urmează neîncetat chiar și în cursul vieții unei singure generații. Capitalul cultural al unui oarecare individ ajuns la maturitate, nu-i este suficient acestuia pentru tot restul vieții sale, ci acel capital trebuie sporit mereu. Omul trebuie să tot învețe cât trăiește, căci așa-i mersul firesc al vieții. Și cine calcă această poruncă a naturii, riscă să fie înfrânt în lupta petru traiu, — fie individ, fie societate.

Așa stă lucrul și cu știința educației. Educatorul, care se mărginește numai la cunoștințele pe cari le avea când și-a început cariera, niciodată nu va fi un bun educator. Pedagogia, — care în timpul din urmă a început să devină din ce în ce mai mult o știință în adevăratul înțeles al cuvântului, întrebuițând metodele de cercetare ale științelor exacte și întemeindu-și concluziile pe datele sigure ale experienței științifice, — ca oricare altă știință, progresează mereu. Și atunci cel ce vrea să stăpâniască toate tainele ei, trebuie să se țină la curent cu aceste progrese, cercetând și studiind fără încetare.

Nu știm cum să stăruim mai mult asupra acestui punct, care trebuie să fie cheia activității celor ce și-au ales drept vocațiune a vieții lor frumoasa și nobila misiune de educator, care implică însă și una dintre cele mai mari răspunderi. Cine nu caută să se achite cu toată

conștientiositatea de această răspundere — dealtfel asumată prin liberă voință, — nu este „păstorul cel bun” care „își pune sufletul pentru oi”, ci este un „năimit” care „lasă oile și fuge” (Ev. Ioan c. 10 v. 11 — 12). Cu alte cuvinte, ignorarea și nesocotirea progreselor pedagogiei, din partea educatorului, echivalează cu dezertarea lui dela datorie.

Dar unui bun educator nu-i sunt suficiente numai cunoștințele în legătură cu educația, ci trebuie să țină pas și cu progresele culturii generale. Căci altfel cum ar putea răspândi în jurul său lumină suficientă, dacă el însuși ar fi lipsit de aceasta?

Și încă ceva; dar acest „ceva” este coroana calităților unui adevărat educator: A educa înseamnă și a forma caractere morale. Dar să formeze caractere poate numai cel ce este el însuși un adevărat caracter de cinste și de corectitudine.

Ne cam plângem uneori, și nu fără motiv, de indiferență și... nesocotire — dacă nu și mai rău — din partea societății. Dar nu ne prea întrebăm, care-i mobilul acestei... hai să-i zicem indiferență a societății față de noi. Ei bine, este absolut necesar să o știm toți educatorii, începând dela Universitate până la ultimul cătun al țării, că atâta prețuim în ochii societății, cât ne știm impune prin cinstea, priceperea și vrednicia noastră. Reputația noastră va fi aceea, pe care vom ști s'o creem și s'o cultivăm noi înșine. Și credem că acest adevăr, dacă ne cunoaștem inter. sele, nu ne poate fi indiferent.

*

Ne dăm seamă că autocultivarea continuă cere un însemnat sacrificiu material din partea educatorului. Ca să cunoști realizările progresive atât în domeniul științelor educației, cât și în cel al culturii generale, trebuie (cel puțin) să cetești multe cărți. Dar multe cărți costau multe parale și leafa de astăzi a dascălilor nu prea îngăduie acest lucru.

Acesta este motivul care ne-a îndemnat să ne însoțim mai mulți dascăli împreună, ca să ne înfiripăm o revistă a noastră, care pentru un abonament accesibil și celui cu cea mai mică leafă dintre noi, să țină pe cetitori la curent cu progresele ce se fac în știința educației precum și în mișcarea culturală generală.

Problema școlii active; studiul individualității copilului și întemeierea educației pe acest studiu; psihanaliza în serviciul educației; măsurarea inteligenței copiilor; selecțiunea capacităților; organizarea școlii în conformitate cu aptitudinile elevilor; rolul școlii în orientarea profesională; școala în raport cu familia și cu societatea etc. etc., — iată atâtea probleme actuale cari ne preocupă și cari ar trebui să preocupe nu numai întreagă școala noastră, ci și societatea, pentru că dela des-

legarea fericită a acestor probleme atârnă o bună educație și o bună organizare socială.

În scopul de a contribui — în măsura modestelor noastre mijloace — la fixarea fizionomiei sufletești a copilului român, revista noastră își propune să întreprindă și cercetări experimentale în domeniul vieții sufletești a copilului; iar rezultatele acestor cercetări le va da publicității.

Pe lângă cunoștințe teoretice, vom încercă să dăm cetitorilor noștri și indicațiuni practice în privința aplicării în educație a rezultatelor experienței științifice. În consecință, vom publica și lecții de model, întocmite după prevederile școlii active.

Deasemeni vom încercă să discutăm și — cât ne-om pricepe — să deslegăm orice probleme cari privesc școala și educația precum și raporturile lor cu celelalte instituții culturale și sociale.

Dar revista noastră va încercă să fie nu numai o călăuză folositoare, ci și un apărător zelos al intereselor școlii și al drepturilor și aspirațiunilor juste ale dascălilor.

Vom face și dări de seamă asupra cărților și revistelor cari ne interesează și cad în cercul nostru de competență.

În sfârșit am rezervat și o rubrică specială pentru comunicări oficiale și informațiuni necesare corpului didactic.

Pentruca revista noastră să corespundă cât mai mult așteptărilor, am căutat să ne asigurăm colaborarea unui distins mănunchiu de personalități didactice. Deasemeni rugăm pe toți binevoitorii, cari se interesează de educație și de mersul școlii, să ne onoreze cu colaborarea d-lor.

De altă parte ne adresăm tuturor învățătorilor, profesorilor și celorlalte categorii de intelectuali, precum și părinților preocupați de educația copiilor lor, — și-i rugăm pe toți să nu ne lipsiască de sprijinul lor material și moral, de care revista noastră are absolută nevoie ca să poată trăi. Căci ar fi păcat să se risipiască fără folos a'âtea bune intenții, câte s'au concentrat ca să dea viață acestei reviste.

Doamne ajută !

Redacția.

Apel către învățători.

„La început era Cuvântul...”

Fraților învățători,

O seamă de dascăli idealişti — învățători și profesori — întruniți la o consfătuire confidențială ținută în Arad, au hotărât să editeze o revistă de specialitate, care să țină corpul didactic la curent cu progresele pedagogiei moderne și cu mersul învățământului.

Această revistă — „Școala Vremii” — vi-se prezintă astăzi îmbrăcată în haina dragostei frățești și hotărâtă să serviască interesele școalei românești și ale dascălilor ei. Nu este o revistă oficială, ci e organul de publicitate al nostru, dăscălesc. Ea va fi izvorul, din care se pot adăpa toți cei ce însetoșează după adevăr și lumină; ea va aduce bucurie și mângăere în casa celor ce-i vor deschide ușa cu dragoste și cu încredere; în coloanele ei se vor apăra drepturile și se vor alina durerile luminătorilor Neamului.

În jurul acestei reviste stau de veghe, grupați într-o înfrățire înălțătoare, de o parte tineri entuziaști și gata oricând la muncă și la sacrificiu; iar de altă parte dascăli din generația mai veche, cu o tradiție frumoasă al unui trecut luminos de realizări pe terenul școlar și național.

Și dacă rândurile elitei dăscălești de altădată se răresc mereu ca frunzișul pădurii toamna, amintirea faptelor celor dispăruți ne va servi de călăuză în viitor. Cercetând criteriul isbânzilor realizate de înaintașii noștri, vom constata că activitatea lor era întemeiată pe ideea solidarității desăvârșite.

Iată dar ce vă cerem, fraților: *Solidaritate*. Solidaritatea este cerința primordială a oricărei organizații. Dēsorganizați și învrăjbiți, niciodată nu vom putea realiza nimic folositor, — spre rușinea și paguba noastră. Dimpotrivă, bine organizați și înfrățiți vom putea face minuni.

Suntem încredințați că apelul ce vi-l adresăm astăzi, chemându-vă la o viață nouă și la o conlucrare frățească, va auzi răsunet în inimile voastre. Considerați ca o datorie a voastră ca dascăli și ca Români, să vă abonați la revista voastră „Școala Vremii” și să lucrați din răspuleri pentru răspândirea ei, căci prin aceasta serviți cauza voastră, a școalei și a patriei.

IULIAN LUCUȚA

director al școalei primare Nr. 7 din Arad.

PEDAGOGICE — CULTURALE

Contribuțiuni la pedagogia românească.

de Teodor Mariș

prof. de ped. la șc. normală din Ared.

Sunt foarte multe problemele, cari trebuiesc luate în considerare când te gândești la promovarea binelui social. Față de teoriile cari susțin că reformele juridice ar promova cultura și binele între oameni, Foerster zice că problema socială nu e o problemă de organizație externă sau de legislație socială, ci de ordin pedagogic-filosofic. Ori cât s'ar schimba formele de stat, societatea nu va ajunge la o formă mai bună dacă oamenii rămân aceiași. După Foerster singura reformă e numai cea morală, căci umanitatea nu poate fi salvată cu mijloace economice, ci numai cu mijloace morale; iar singura cale pentru înobilarea conștiințelor este educația: a individului și a masselor, a copilului și a adultului.

Nu detragem din valoarea altor mijloace de promovare a binelui social și nici nu discutăm eficacitatea lor. Credem însă, că lucrând noi fiecare la locul său în mod desinteresat spre folosul neamului nostru, contribuim în mare măsură la prosperarea acestui neam și la întărirea patriei. Vom rămâne deci în cadrul preocupărilor noastre de educatori, arătând ce ar fi aici de făcut.

Porunca timpului ne impune, ca prin contribuțiunile noastre să ne facem o pedagogie românească în locul celei internaționale și cosmopolite. Să facem ca pedagogia noastră să poarte în sine caracterul special al ființei poporului nostru, să nască din el, din nevoile lui; pentru el, pentru aspirațiile lui.

„Pun cu multă plăcere cununa pe capul copiilor, pentru că atingând creștetul lor, ating rezervorul energiei noastre naționale“ — a zis fostul Ministru dl. I. Petrovici cu ocazia distribuirii premiilor acordate de soc. „Tinerimea Română“. Această energie națională trebuie cunoscută. Trebuie să știm precis: cine suntem, ce puteri ascunse zac în sufletul nostru și ce puteri de luptă și de rezistență avem, în ce direcție pot fi canalizate și ce pot produce. Pentru că a munci în profesia pentru care ai o aptitudine, este azi, în vremea concurenței dintre popoare, nu numai o măsură de prevedere personală, dar e și o elementară datorie cetățenească.

Prin urmare, a sosit timpul, ca și în domeniul pedagogiei să nu facem numai teorii mai mult sau mai puțin irealizabile, ci să trecem în domeniul faptelor.

Să căutăm să stabilim baze pozitive, reale, pentru educația națională; pentru că deslegarea norocoasă a acestei probleme va sană în mod definitiv starea anormală a împrejurărilor sociale de azi, cari produc atâtea nemulțumiri.

„Ceeace mă bucură mai mult“ — spune dl Murășan în broșura sa „Învățământul în Anglia“ — „este faptul, că cele mai multe aspecte din civilizația engleză nu sunt nici rodul rasei, nici produsul mediului, ci sunt opera educației“. Prin urmare, într'o măsură oarecare ele pot fi realizate și de alte popoare.

Este deci datoria noastră, a tuturor educatorilor poporului român, să contribuim prin munca noastră la desfășurarea cât mai firească a educației neamului nostru.

Către aceia, cari în mod cinslit și desinteresat doresc să se achite de această datorie, se îndreaptă glasul nostru. Sub titlul din fruntea acestui articol vom încerca să prezintăm un plan de muncă, în felul cum credem că am putea satisface datoriei noastre.

I.

Se știe că una din științele auxiliare ale Pedagogiei este Psihologia, care ne indică mijloacele educației. În măsura în care Psihologia a oferit sprijinul ei Pedagogiei, aceasta a putut să deslege problemele sale spre binele omenirii. Azi legătura dintre Pedagogie și Psihologie este atât de strânsă, încât într'un congres de psihologie un membru al acelui congres s'a simțit îndreptățit să declare, că pedagogul, care greșește contra legilor psihologiei copilului, trebuie tras la răspundere întocmai ca pe arhitectul care face greșeli tehnice cu urmări grave pentru construcție.

Psihologia veche însă s'a format prin speculații în mod deductiv. De experiment și intuiție nici vorbă. Unicul metod al Psihologiei filozofice eră introspecțiunea îndeosebi asupra stării sufletești a adultului cult. Fără îndoială s'a ajuns la unele rezultate și în modul acesta; dar din cauza subiectivității metodei, acest procedeu a fost și izvorul multor greșeli și astfel n'a putut fi spre ajutorul acelora, cari apelau la concursul lui și în special n'a putut servi ca bază la o deslegare mai norocoasă a problemelor de educație.

Ori, fost-a posibil, cu ajutorul Psihologiei filozofice, a cunoaște însușirile fizice și psihice ale copilului, ori capacitatea lui, dispozițiile și înclinările lui, însușirile bune sau rele, cu un cuvânt fost-a posibilă cunoașterea individualității copilului? Sau a putut vechea Psihologie să aprecieze regulile educației, cantitatea și calitatea materiei de învățământ? Nu. Pentru că nu și-a avut rădăcinile în viața omenească, nu s'a format din viața individuală și socială.

Tocmai din această cauză și Pedagogia veche s'a bazat pe religie, legi de stat și pe obiceiuri. Numai în timpul din urmă, făcându-se progrese în științele naturale, au sosit și pentru Psihologie vremuri mai bune, când ea a putut să se elibereze de sub jugul speculațiilor abstracte și a metodelui deductiv, prin introducerea unui nou metod: **metodul experimental**, care a pus temelie unei noi psihologii: **Psihologia experimentală**.

Psihologia nouă nu examinează numai viața sufletească a adultului, ci și fenomenele vieții sufletești ale copilului, și anume: studiază însușirile, dispozițiile, înclinările, mișcările, aptitudinile copilului. Iar cercetările făcute în această direcție au format o nouă ramură a Psihologiei: **Pedologia**. Și întrucât Pedagogia are și ea principii întemeiate pe legile naturii și ale minții omenești, Pedologia — ca știință auxiliară a Pedagogiei — ne dă teoria pozitivă a educației.

De ex. când observăm că un elev este fricos și mincinos, altul neastâmpărat, nesupus, desordonat și nedisciplinat, atunci să avem în vedere că și în viața omenească există legea cauzalității și deci să cercetăm cauzele amintitelor fenomene sufletești.

Întemeiați pe serioase studii pedologice, vom putea deslegă în mod mai norocos și problema programelor, metodelor și regulamentelor școlare, potrivit-le realităților noastre românești.

Noi până azi nu avem pedagogie românească. Programele și regulamentele noastre sunt imitații după cele ale altor popoare, dintre cari cele mai multe sunt bazate numai pe principii logice, cari însă nu sunt totdeauna și psihologice.

Nu veți găsi nici doi membri ai corpului didactic de orice categorie, cari să fie mulțumiți întru toate cu programa și regulamentele actuale.

Noi, cari primim programele și regulamentele pentru aplicare, învinuim pe cei cari le fac. Dacă le-am face noi, cu siguranță tot atâția ar fi nemulțumiți și ar critica opera noastră. Și e natural să fie așa, pentru că ori cine le face, toți țe tac în baza principiilor logice; ori fie chiar și psihologice, ele sunt individuale, ori compromisuri ale câtorva indivizi, neținând seamă de **copilul român**. Repetăm și accentuăm acest cuvânt: **copilul român**, pentru că noi nu cunoaștem acest factor al educației noastre naționale.

Când cerem să ni-se încredințeze nouă compunerea programelor și regulamentelor, nu știm ce cerem. Propunerile ce le-am face noi, ar fi identice cu ale acelor cari le fac azi, căci ele n'ar putea fi altceva, decât niște observațiuni individuale ale noastre, ori culese de prin reviste, programe și studii streine. Să zicem că aceste studii ar fi moderne, întrucât țin seamă de psihologia copilului. Dar copiii, cari au servit ca obiect de cercetare acestor studii, nu au fost Români, ci Francezi, Americani, ori Germani etc.

Adecă copii născuți din alți părinți; cari trăiesc între alte împrejurări sociale, culturale, morale, religioase, economice; cari trăiesc pe alt sol, sub altă climă etc. Ori, toate acestea au influență hotărîtoare asupra dezvoltării fizice și psihice a omului.

Serviască ca probă în privința aceasta cazul următor:

Este vorba de examinarea inteligenței după scara metrică a lui Binet. Această scară a fost supusă unei verificări generale, în urma căreia s'a acceptat ca valabilă pentru toată lumea.

Cu toate acestea un cercetător ungar, Éltés Mátyás, în darea de seamă făcută în ședința secției experimentale a societății de pedologie maghiară, ținută la 25 | II și 11 | III anul 1914 spune, că făcând măsurări asupra elevilor mai multor școli primare și secundare din B-pesta, a constatat că așa-numitul „joc de răbdare” — care constă în aceea că copilul să formeze din două triunghiuri un dreptunghi — pe când copiii francezi și americani la etatea de 5 ani îl rezolvă 100%, copiii maghiari de 5 ani îl rezolvă numai 5%, cei de 6 ani 48%, iar la etatea de 7 ani 68%.

Din acest exemplu și altele cari s'ar putea citi, putem vedea că și în cazul când am voi să fim moderni în propunerile noastre în materie de program, regulament și metod, bazându-ne pe date constatate asupra copiilor streini, suntem totuși expuși la greșeli.

Ni-se impune deci să studiem și noi copiii noștri.

Studiul individualității copilului și întemeierea educației pe acest studiu sunt lucruri foarte importante. Este vorba aici de patria noastră și de viitorul întregului neam românesc. Bogăția cea mai mare a patriei este omul.

În zadar avem pământ, dacă nu sunt brațe sănătoase cari să-l lucreze și inimi vitejești cari să-l apere. Zădarnice sunt toate bogățiile naturale, dacă nu este pricepere care să le exploateze.

Revista noastră, în afară de alte chestiuni de interes general pentru corpul didactic, are în programul său și această preocupare a studiului copilului român în colaborare cu „Societatea Dr. Petru Pipoș pentru studiul copilului român”, înființată nu de mult în Arad.

Adunarea și prelucrarea acestui material, asupra copilului român, pe lângă faptul că ne face posibilă individualizarea învățământului, ne va indica drumul prosperității intelectuale specifice poporului român și ne va pune în situația de a putea servi cele mai prețioase contribuțiuni la Pedagogia românească.

În numerele viitoare vom arăta rezultatele obținute în acest domeniu de „Societatea Dr. P. Pipoș”, metodele întrebuintate și folosul practic al cercetărilor făcute de noi până acum asupra copilului român.

(urmează)

Psihanaliza și importanța ei în educație.

Psihanaliza nu este un lucru nou. Dacă ne ocupăm cu ea aici, o facem pentru cei ce nu o cunosc, — cu încredințarea că această doctrină a doctorului Freud este de mare importanță în educație. Vom încerca să arătăm în locul întâiu *ce este psihanaliza*, iar în locul al doilea *importanța ei în educație*.

Informația necesară la această expunere ne-am luat-o din următoarele 3 izvoare: 1) „Doctrina lui Freud” de Dr. I. I. Popescu-Sibiu; publ. în Arad an. 1927, (Tipografia Diecezană); 2) „În domeniul inconștientului” de Dr. C. Vlad din București, publ. în an. 1926, tip. „Lumina”; 3) „Psihanaliză și educație” de G. G. Antonescu profesor la Universitatea din București, edifi. Casei Școalelor 1928.

I.

Să vedem dar, *ce este psihanaliza*. Fiecare educator știe că știința Pedagogiei se întemeiază pe Psihologie. Nimeni nu poate fi bun educator dacă nu este și bun psiholog. Iar Psihologia — cum știm — este știința care studiază fenomenele sufletești ale omului. Totalitatea acestor fenomene formează ceea ce numim noi *suflet*.

1. Cu mult înainte de întemeierea doctrinei psihanalitice se credea că sufletul omenesc este format numai din fenomenele psihice conștiente. Rezultatele unor cercetări anterioare, cari au pregătit calea psihanalizei, au determinat, acum vreo 30 și câțiva de ani, pe medicul vienez Dr. Freud să studieze cu minuțioasă timp îndelungat anumite simptome patologice foarte ciudate, observate la unii bolnavi de nervi de sub tratamentul său. Cercetările lui au dat un rezultat extraordinar, care „a stârnit o adevărată revoluție”¹⁾ nu numai în Medicină la tratamentul boalelor nervoase, ci și în domeniul altor științe, între cari în locul întâiu în Psihologie.

Dr. Freud a demonstrat — de altfel nu era el primul care făcea acest lucru — că sufletul omenesc nu este format *numai* din fenomenele sufletești conștiente, adevărate cunoscute de conștiința noastră. Acestea doar formează numai o pojghiță de tot subțire, care acopere la suprafață un abis necunoscut al sufletului omenesc. Deci sufletul nostru este format dintr’un strat luminos de fenomene psihice cunoscute — conștiința — și dintr’un substrat întunecos de fenomene sufletești necunoscute de conștiința noastră; acest substrat întunecos al sufletului este *inconștientul*.

2. Să vedem acum care este conținutul psihic al inconștientului. Inconștientul cuprinde trei categorii de elemente psihice²⁾:

¹⁾ Dr. I. I. Popescu, Doctrina lui Freud pag. 11

²⁾ Idem pag. 37—38—39.

Categoria I, care este cea mai primitivă și pe care o întâlnim și la animale, o formează *instinctul de conservare și instinctul sexual*¹⁾.

Categoria II constă din *datele experienței* achiziționate de către individ în cursul vieții sale, din amintirile și stările afective prin cari a trecut el²⁾ și cari fiind satisfăcute, ori devenind inutile, individul *le-a uitat*.

De ex. cunoștințele câștigate prin studiu, din auzite, sau prin experiență proprie, le păstrăm în memorie câțva timp, apoi le uităm. Într'un moment dat însă, prin asociații de idei, ni-le reamintim. Unde au stat aceste cunoștințe în timpul cât au fost uitate? Din suflet n'au dispărut, căci atunci n'ar fi putut reveni; ci numai au trecut din conștiință în inconștient, în acea magazie de rezerve a sufletului, în care au așteptat momentul prielnic pentru a reveni din nou în conștiință.

Alt exemplu: Un copil primește, pentru înlăudată în viața lui, un măr. Îl gustă și constată că e bun. Experiența lui s'a îmbogățit cu un nou element afectiv. După ce s'a săturat, aruncă mărul și își uită de el. Peste câțva timp însă, între împrejurări analoage cari îi reamintesc plăcerea ce a simțit-o gustând mărul, cere să i-se dea încă unul. În timpul cât mărul a fost uitat, imaginea mărului și sentimentul de plăcere ce-a întovărășit-o au stat înmagazinate în inconștientul copilului.

Categoria III cuprinde toate *acele stări sufletești puternic afective* — cum sunt aspirațiunile, dorințele, pasiunile noastre — cari din diferite motive *n'au putut fi satisfăcute*³⁾, sau cari au lăsat în sufletul nostru urme neplăcute, penibile, și — ca și cele din categoria II — *au fost uitate*, adică au trecut din conștiință în inconștient, unde continuă să existe în stare latentă și de unde în împrejurări favorabile izbucnesc uneori la suprafață.

Să dăm câteva exemple:

Dacă am pățit odată o rușine, ne grăbim s'o uităm și inconștientul nostru face sforțări să nu ne-o mai reamintim de loc. Și dacă totuși — prin asociații de idei — ne-o mai reamintim uneori, ea totdeauna produce în sufletul nostru o stare de neplăcere, de care suntem foarte grăbiți să ne scăpăm. Dacă face cineva vre-o aluzie în direcția aceasta, numai decât schimbăm vorba în altă direcție.

Când avem de plătit o datorie, se'ntâmplă să uităm ziua scadenței.

Elevul leneș își uită cartea acasă, când pleacă la școală.

Un amor nesatisfăcut, o fericire visată dar nerealizată, o ambiție înșelată, un plan neisbutit, etc. după un anumit timp se uită, dar continuă să trăiască în memoria inconștientului, de unde se furișează uneori în conștiință

¹⁾ Dr. I. I. Popescu op. cit. pag. 37.

²⁾ Idem pag. 38.

³⁾ Idem pag. 39.

sub forma unei tristeți nelămurite, sau a unei nostalgii după ceva foarte îndepărtat și necunoscut. Noi poate în acel moment nici nu ne mai dăm seama de cauza melancoliei noastre, care ni-se pare inexplicabilă; cu toate acestea ea își are izvorul în adâncurile nepătrunse ale inconștientului nostru.

3. Din punct de vedere al psihanalizei este interesant de știut cum s'a făcut evoluția sufletului uman, începând dela omul cavernei până la omul civilizat din zilele noastre; s'au cum se desfășură acest proces în viața unui individ începând dela naștere până la maturitate și chiar până la moarte. În amândouă cazurile procesul este același, căci dezvoltarea individului repetă în mic și în mod accelerat întreagă evoluția speței (Spencer).

Omul — ca și animalul — din fire e făcut așa, să caute ceea ce îi este agreabil, ceea ce-i produce plăcere, și să evite ceea ce-i cauzează neplăcere sau durere. Această lege, pe care Dr. Freud a numit-o *principiul plăcerii*¹⁾, a condus primii pași ai omului pe pământ, cum conduce și astăzi primii pași ai copilului.

A atunci, când omul trăiește singurec în caverne, nimic nu-l împiedecă să facă ceea ce-i plăcea. Însă din momentul când s'au înfiripat cele dintâi formațiuni sociale, omul nu mai putea trăi la largul lui²⁾ ca la început. Conviețuirea în societate — care era și ea o necesitate naturală și fatală — nu era posibilă decât cu prețul unei îngrădiri a libertății individului. În societate omul nu mai poate face tot ce-i place lui, adică nu poate săvârși fapte prin cari supără ori păgubește pe altul, căci în cazul acesta ar fi lovit de penalitatea socială³⁾.

Exact același lucru se întâmplă cu copilul. Dela primii pași în viață el se isbește de o mulțime de ingrediente sociale, cari alcătuiesc ceea ce se chiamă realitatea vieții, sau *principiul realității*³⁾, cum îl numește Freud. Copilul aude mereu: „Să nu faci cutare lucru!“ „Nu e bine așa!“ „Nu e permis aceasta“⁴⁾. Afară de aceasta copilul vede el însuși că cutare lucru nu se face, ori că se face pe ascuns⁴⁾ și că făptuitorul, dacă e descoperit, se pedepsește. În chipul acesta copilul astăzi — ca și odinioară adultul societăților primitive — vrând nevrând trebuie să se adapteze condițiilor vieții sociale, obișnuindu-se să-și înfrâneze anumite dorințe, a căror realizare nu o permit legile sociale.

Toate aceste dorințe nesatisfăcute sunt „*refulate*“ în *inconștient*⁵⁾. Iar

¹⁾ Dr. I. I. Popescu op. cit. pag. 28.

²⁾ Dr. C. Vlad. În domeniul inconștientului pag. 20.

³⁾ Dr. I. I. Popescu, Doctrina lui Freud, pag. 41.

⁴⁾ Dr. C. Vlad, op. cit. pag. 21.

⁵⁾ Dr. I. I. Popescu op. cit. pag. 44.

legile și obiceiurile, cari alcătuiesc *codul moralei sociale*, se întipăresc în partea luminoasă a sufletului, formând ceea ce numim *conștiința morală*¹⁾.

Inconștientul îl mai numește Dr. Freud și *eu individual*, iar conștiința *eu social*. Eul individual reprezintă interesele individului, iar eul social pe cele ale societății²⁾. Eul social — conștiința morală — este „o ambasadă a societății”³⁾ instalată în sufletul nostru prin educație.

Deci sufletul omenesc este scindat în 2 părți, în 2 euri antagoniste. Eul individual — inconștientul — ar vrea să se conducă după principiul plăcerii. Eul social — conștiința — se opune și vrea să orienteze activitatea individului după principiul realității. Între aceste 2 euri este o luptă continuă⁴⁾. Echilibrul sufletesc se menține numai până când conștiința rezistă atacurilor inconștientului. În momentul când puhoiul pornirilor inconștiente reușește să rupă zăgazurile ridicate în suflet de conștiința morală, echilibrul este sdruncinat; și în această stare sufletească se comit crimele.

4. La indivizii cu conștiință morală puternică aceste erupțiuni ale inconștientului nu se pot produce. Puterea de reprimare a conștiinței lor este destul de eficace. „Dar reprimarea nu înseamnă suprimare”⁵⁾. Tendințele înăbușite în inconștient nu dispar, ci caută mereu să se „elaboreze” în acțiuni și sporesc încă în intensitate cu atât mai mult, cu cât au fost mai mult reprimare. Dar această tensiune psihică trebuie să aibă odată un sfârșit, trebuie să se descarce cumva. Căci altfel, acumulându-se mereu și ajungând, într'un moment dat, la un punct culminant, poate produce un efect analog cu cel al exploziei unui cazan sub presiune prea mare și lipsit de ventil de siguranță⁶⁾: poate distruge organismul.

Sufletul nostru însă își are ventilul său de siguranță. Presiunea tendințelor înăbușite, dacă nu se poate descărca prin elaborare directă în fapte, din cauza controlului conștiinței, se poate descărca indirect pe căi deviate, evitând cenzura conștiinței.

Între aceste posibilități de descărcare (relativă) a tensiunii afective din inconștientul nostru amintim în locul întâiu *visurile* și *imaginația*. Dorințele nesatisfăcute în realitate, se satisfac în vis sau în imaginație, care nu este altceva decât un vis în stare de veghe. Visul ne dă cu generositate ceea ce realitatea crudă ne refuză. El ne oferă paradisuri și fericiri gratuite.

¹⁾ Dr. C. Vlad, op. cit. pag. 21.

²⁾ Dr. C. Vlad, op. cit. pag. 21 și Dr. I. I. Popescu op. cit. pag. 42.

³⁾ Dr. C. Vlad în art. „Eterna revenire” publ. în revista „Viața Românească” 1927 Nr. 2 pag. 213.

⁴⁾ Dr. I. I. Popescu op. cit. pag. 42.

⁵⁾ G. G. Antonescu, Psihanaliză și educație, pag. 28.

⁶⁾ Dr. I. I. Popescu, op. cit. pag. 74.

Uneori însă conștiința nu este de tot adormită nici chiar în vis. Atunci sentimentele noastre antisociale, ca să poată înșelă cenzura conștiinței, se *deghizează*, elaborându-se în visuri *simbolice*.¹⁾ Din pricina spionajului conștiinței uneori simbolurile iau forme foarte îndepărtate de fondul original. Așa se produc acele visuri ce ne par absurde, dar cari descifrate prin metodele psihanalizei, se dovedesc a fi foarte logice și în legătură cauzală cu fondul adevărat al inconștientului.

Alte căi de descărcare a tensiunii psihice inconștiente sunt *greșurile* („lapsus”-urile). Tendințele noastre ascunse stau mereu la pândă și când ne surprind într-o stare de mai puțină atenție²⁾ se furișează printre funcțiunile conștiente și ne fac să comitem diferite greșuri foarte semnificative, cari trădesează intențiile noastre nemărturisite.

Cităm aci 2 cazuri, după dl Dr. C. Vlad:

1. Într-o societate, unde se făceau glume răutăcioase pe socoleala soarelor, erau de față și o soacră cu nora sa. Nora se bucură în sine și se gândește că și soacră-sa este o astfel de „scroafă”. Dar ca să nu creadă soacră-sa că și ea, nora, este de aceeași părere cu acei „răutăcioși”, s’a simțit îndemnată să-i ia partea. Și a vrut să spună: „Pardon, eu mă împac foarte bine cu soacră-mea”. Dar în loc de aceasta a spus: „Pardon, eu mă împac foarte bine cu *scroacă*-mea”. Cele 2 noțiuni: „soacră” și „scroafă”, ajutate și de faptul analogiei fonetice, au fuzionat și au dat cuvântul eronat „scroacă”. (În domeniul inconștientului pag. 71—72).

2. Un domn se duce cu nevastă-sa la cinematograf. Acolo se întâlnesc cu un cunoscut, care are o nevastă foarte drăguță. Domnul nostru se simte fermecat de frumusețea soției prietenului său și toată seara aceea gândurile lui se pierd în reverii de dragoste. Eșind ei dela cinematograf, toți patru împreună, ajung într-un colț unde trebuia să se despărțiască. În zăpăciala lui, omul nostru întinde mâna soției sale. Aceasta îl întreabă mirată: „Ce faci? Vrei să mă lași aici?”. Omul își vede numaidecât greșeala și, jenat, își ia repede rămas bun dela cealaltă pereche. Dorința ascunsă a profitat de zăpăciala lui și s’a manifestat atât de clar. Gestul lui greșit nu însemnă altceva, decât o propunere de schimb: „Hai du-te tu cu dumnealui și eu plec cu nevastă-sa!” (În domeniul inconștientului pag. 73—74).

Dacă dorințele înăbușite în inconștient sunt atât de puternice, încât descărcarea lor prin visuri, imaginație și greșuri este insuficientă, atunci pre-

¹⁾ A se vedea Dr. C. Vlad op. cit. cap. „Simbolari și visuri” pag. 147 și urm. precum și Dr. I. I. Popescu op. cit. cap. „Visele” pag. 87 și urm. și art. „Teoria simbolismului” pag. 159 și urm.

²⁾ G. G. Antonescu op. cit. pag. 28—29 și Dr. I. I. Popescu op. cit. pag. 79.

siunea lor se exercită asupra sistemului nervos, cauzând boalele de nervi sau *psihonevrozele*, uneori *somnambulismul* și chiar *nebunia*.

Visurile, imaginația, greșurile și psihonevrozele — împreună cu „*sublimarea*“, pe care vom trata-o în partea II a acestei lucrări — sunt ventilul de siguranță al sufletului, întrucât prin ele se canalizează o parte a presiunii psihice prea mari din inconștient, atenuându-i-se efectele dezastruoase asupra organismului și evitându-se astfel moartea individului.

5. Tratamentul boalelor de nervi a dat prilej doctorului Freud să descopere existența celui abis necunoscut al sufletului omenesc, care este inconștientul, și descoperindu-l să întemeieze doctrina cunoscută sub numirea de *psihanaliză*. Până atunci unele boale de nervi, neputând fi vindecate cu ajutorul reacțiunilor biochimice, au fost considerate ca incurabile. Dr. Freud aplicând metoda descoperită de el, a putut pătrunde în adâncul inconștientului până acolo unde stătea necunoscută cauza adevărată a boalei. Și descoperind cauza, a reușit să vindece boala.

Metoda lui constă în sondarea inconștientului prin observație psihologică, prin asociații de idei, interpretarea visurilor, greșurilor și acțiunilor simptomatice; apoi cauza fiind descoperită, urmează readucerea ei din inconștient pe planul conștiinței și înfățișat destrămarea cauzei prin raționament logic. Bolnavul, dacă este condus să recunoască cauza adevărată a boalei sale, adică dorința inconștientă, care de multeori este absurdă, se ușurează ca prin farmec și simptomele boalei încetează. În adevăr miraculoasă vindecare numai prin puterea cuvântului!

Precum vedem, Dr. Freud nu întrebuițează medicamente la tratamentul boalelor nervoase, ci se servă numai de *analiza psihologică*. Pentru acest motiv metoda, precum și întreaga doctrina lui au primit numirea de *psihanaliză*.

Dăm aci un citat foarte sugestiv din cartea dlui profesor G. G. Artonescu, care ne va ajuta să înțelegem și mai bine felul aplicării metodei psihanalitice pentru înlăturarea tulburărilor ce apar în viața psihică din cauza inconștientului:

„Să ne închipuim că în momentul când eu vorbesc, cineva din sală vociferează, râde, face sgomot și nu lasă pe ceilalți să asculte conferința.

Neapărat, că ceilalți ascultători îl vor scoate afară din sală și, poate, câțiva din ei vor baricada ușa, pentruca individul turbulent să nu mai poată reveni. De ce l-au isgonit din sală? Pentrucă eră dezagreabil, inoportun la un moment dat. Mă opresc aci cu analogia, spre a explica termenii. Sala de conferință ar reprezenta conștientul, iar coridorul, subconștientul. Individul turbulent reprezintă slăbilele sufletești, cari devin dezagreabile sau inopor-

tune și pe cari căutăm să le reprimăm în subconștient, pe câtă vreme indivizii rămași în sală reprezintă stări sufletești ce pot sta împreună în lumina conștiinței. Paza la ușă reprezintă măsurile de siguranță, pe cari le iau elementele din conștiință, pentruca elementele dezagreabile să nu mai revină în conștiință. În felul acesta avem impresia că am scăpat de o tiranie. Se întâmplă însă că individul turbulent nu se astâmpără, face gălăgie pe sală, bate cu pumnii în ușă, flueră, etc. De unde credeam că am scăpat de el, a devenit și mai turbulent, și poate și mai dezagreabil. Atunci cineva din sală iese afară, îl convinge să fie liniștit și să asculte conferința, îl readuce și-l ia pe garanție față de ceilalți auditori, că va fi liniștit. Prin aceasta s'au lămurit cauzele, cari provocau turburarea, și conferința se va ține în liniște. Aceasta înseamnă că am adus în lumina conștiinței, prin psihanaliză, acele elemente turburătoare, le-am readus la liniște și deci conștientul și-a recăpătat viața lui normală". (Psihanaliză și educație pag. 9—10).

II.

Trecând acum la partea a doua a expunerii noastre, vom încerca să arătăm în linii generale, *care este importanța psihanalizei în educație.*

1. Precum medicul psihiatru ca să poată vindeca psihonevrozele trebuie să pătrună în sufletul pacientului spre a descoperi cauza boalei, tot astfel și educatorul ca să poată influența dezvoltarea sufletescă a elevului trebuie să cunoască bine sufletul acestuia cu toate înclinările lui bune și rele. Numai cunoscând aceste înclinări, poate ști educatorul ce are de făcut, adică poate încerca să cultive pe cele bune și să combată pe cele dezagreabile. Bineînțeles, educația nu poate crea aptitudini nouă și nici nu poate suprima pe cele înăscute; dar, pe de o parte, poate înlesni actualizarea înclinărilor bune, cari se găsesc în sufletul elevului în stare de potențialitate așteptând numai momentul potrivit și intervenția dibace a educatorului spre a fi trezite la viață; iar de altă parte, educația poate să înfrâneze ori — într-o anumită măsură — chiar să neutralizeze efectele pornirilor inconștiente. Dar — repetăm — aceste înclinări și porniri trebuiesc cunoscute. Pentrucă adevărata educație este aceea, care se conformează individualității elevului.

Iată pentru ce psihanaliza este atât de necesară nu numai medicului psihiatru, ci și educatorului. Cu ajutorul ei sondăm adâncimile din sufletul elevului și apoi potrivim opera educativă după indicațiile acestei sondări. Menționăm aici necesitatea fișelor privitoare la individualitatea elevilor.

Pentru educație cel mai important capitol al psihanalizei este așa numita „*sublimare*“, care este și ea una din căile de descărcare indirectă a tensiunii psihice comprimate în inconștient. Cuvântul „*sublimare*“ are sensul de „*înlănțuire*“ sau „*transformare*“. Prin educație înlănțuim fiara din om, domesticim animalul din sufletul lui, cu un cuvânt *socializăm* individul, pentru ca el să nu mai fie o primejdie pentru semenii săi, ci să devină un element agreabil societății. Precum o energie fizică de ex. un curent puternic de apă lăsat la voia întâmplării poate produce dezastre, dar canalizat și îndiguit poate fi folositor, tot astfel și energia psihică antisocială a individului canalizată în mod rațional prin educație se poate transforma într-o activitate folositoare atât individului cât și societății.¹⁾ A eastă analizare, această transformare sau înobilare, adică această *socializare* a instinctelor agresive ale individului este ceea ce în psihanaliză se chiamă „*sublimare*“.²⁾

După ce cunoaștem definiția sublimării, putem trece la explicarea felului de socializare pentru diferitele instincte ale individului:

Spiritul combativ își găsește aplicare socială în advocatură, politică, operele de critică; apoi în sporturi, în armată, în comerț (concurența) etc.³⁾

Individul, care poartă în inconștientul său povara înclinărilor criminale, este indicat de a fi educat în vederea profesiunii de polițist, detectiv,⁴⁾ jandarm etc. Individul cu tendințe sadice va fi un bun chirurg sau bun măcelar.⁵⁾ Dacă nu va fi educat în această direcție, adică dacă nu i-se va da posibilitatea socializării pornirilor sale inconștiente în felul potrivit individualității lui, el poate deveni un criminal; sau dacă o conștiință morală puternică, formată printr-o educație îngrijită, l-ar împiedeca dela aceasta și deci i-ar tăia ori ce cale de descărcare normală, această înăbușire a presiunii lăuntrice se va repercuta asupra sistemului nervos și individul se va îmbolnăvi.⁶⁾

Sublimarea tendințelor erotice se face de regulă prin litera-

¹⁾ O. G. Antonescu, Psihanaliză și educație, pag. 38—39.

²⁾ Idem, pag. 40.

³⁾ Dr. I. I. Popescu, op. cit. pag. 162.

⁴⁾ Dr. C. Vlad, op. cit. pag. 85.

⁵⁾ Idem, pag. 85—86.

⁶⁾ Idem, pag. 86.

tură, artă și muzică. Poezia lirică în mare parte este cântecul iubirii. În roman sau nuvelă eroii intrupează sentimentele și tendințele latente din sufletul autorului, iar eroinele sunt femeile visate de dânsul.¹⁾

În pictură tablourile reprezintă preocupările, aspirațiunile și dorințele artistului. Muzica este cea mai proprie exprimare a sentimentului. În muzică se revarsă chinul sufletului sbuciumat,²⁾ sau expansiunea fericirii și extazul misticismului.

Întreagă cultura umană nu este altceva, decât o lungă și variată serie de sublimări.³⁾

2. Sublimările însă formează numai o latură a educației, adevărat mai mult laturea *instructivă*. Și nu este de ajuns ca prin educație numai să deschidem canale nouă de scurgere pentru puhoiul din inconștient, ci trebuie să și astupăm definitiv ieșirile vechi prin locurile nepermise. Acest stăvilar, care închide drumurile neîngăduite de societate și îndreptează scurgerea numai prin canalele sublimării, este *conștiința morală*. Deci nu e destul să-i dăm elevului numai *instrucție*, ci pe lângă aceasta trebuie să-i facem și *educație morală*, dându-i posibilitatea să-și stăpâniască și să-și ordoneze singur anarhia din suflet.

La început educația morală se face numai prin exemplu și deprindere. Mai târziu, în măsura dezvoltării intelectuale a elevului, se adaugă și procedeul persuasiunii prin *convingere rațională*.⁴⁾

Dar pentru a putea influența în bine sufletul elevului, educatorul însuși trebuie să aibă un suflet curat⁵⁾ și generos și o conștiință morală puternică. Profesiunea de educator nu poate fi privită ca un mijloc de câștig, ci ca un *apostolat*. Educatorului care nu e convins de acest adevăr, de altfel atât de banal și atât de des repetat, îi lipsește tocmai calitatea principală. Din cauza aceasta el nu poate fi un *educator*, ci numai un simplu salariat, care poate produce o dresură superficială, dar nicidecât o operă *educativă*.

Ioan Cădariu

directorul școlii primare No. 4 din Arad.

¹⁾ Dr. I. I. Popescu, op. cit. pag. 165

²⁾ Idem, pag. 168.

³⁾ Dr. C. Vlad, op. cit. pag. 93.

⁴⁾ G. G. Antonescu op. cit. pag. 54. A se vedea și „Educația morală în școala românească” 1930 București, ed. „Națională”, de același autor.

⁵⁾ G. G. Antonescu, Psihanaliză și educație, pag. 56.

D I V E R S E.

Rolul școalei în combaterea alcoolismului

Nu știu, cei ce țin în mâinile lor destinele neamului nostru simțit-au oare în sufletul lor acea îngrijorare, ce trebuie să ne cuprindă pe toți, când vedem cât de ușor pătrund la noi tot felul de idei și curente pornite din streinătate, idei și curente ce nu au nimic comun cu mentalitatea și sufletul nostru. Noi, Românii, suntem prea sensibili pentru tot ce vine din alte țări, fără să ne dăm seamă dacă ni-se potrivește ori nu. Căutăm să imităm, fără discernământ, obiceiurile, felul de viață și mai ales moda streinilor. Și, ce e și mai ciudat — ca niște copii capricioși — imităm numai ceea ce ne este păgubitor, dar închidem ochii și ne astupăm urechile când observăm o rază de lumină sau adierea unui suflet de adevărat progres, pornirea unui curent sănătos, care *trebuie* să fie și *va fi* directiva unei generații mai viguroase, mai aptă pentru înfruntarea greutăților ce ne așteaptă în viață.

Este vorba de curentul pornit pentru combaterea alcoolismului, prin toate mijloacele ce le avem la dispoziție ca educator ai copiilor și ai marelui masă populare. Am înființat la școala primară Nr. 17 din Arad, pe care o conduc, o societate pentru combaterea alcoolismului, ai cărei membri sunt felite din toate clasele, în număr de 266 din cele 374 înscrise. Intrarea în această societate s'a făcut cu consimțământul părinților și trebuie să spun că începutul a fost greu. Cu toate acestea numărul elevelor membre ale acestei societăți antialcoolice se mărește treptat. Mărturisesc, că aceste mici luptătoare pentru combaterea alcoolismului au atras în sfera preocupărilor lor la această societate pe părinți și pe cei mai apropiați de sufletul lor. Dacă numai atât deocare dată și totuși este un progres, când prin acești mici luptători și putut sădi și în sufletul maturilor gândul că abținerea dela orice băutură spirtoasă este o chestiune căreia trebuie să i se dea toată atenția.

Nu știu dacă lupta pentru combaterea alcoolului prin școală este o idee nouă, n'am pretenția să-mi revendic dreptul de a

tăietate la introducerea ei; am însă ferma convingere, că de aci dela noi, din școala primară, trebuie să pornască o campanie vie pentru schimbarea mentalității obștești, dovedind copilașilor și părinților lor, că viața morală a individului se manifestă în acțiunile sale conștiente. Abținerea dela orice băutură spirtoasă constituie o piatră de încercare a voinței noastre, deci o bază solidă a tuturor faptelor noastre conștiente, bune și folositoare neamului nostru. Noi, dascălii, vedem și putem dovedi cât este de necesară abținerea, deoarece noi vedem ravagiile făcute de alcool. Privind fiecare, an de an, clasa pe care o conducem, observăm la copii: ochi holbați în dosul cărora înzădar căulăm scânteia inteligenții, fețe palide și ofilite, trupuri sleite de mizerie, schilodite de degenerație, guri lipsite nu numai de pâinea cea de toate zilele, dar și de sărutarea maternă, de dragostea părintească, bieteles devenind o pacoste pe capul celor ce le-au dat viață. Așa își târăsc zilele nenorociții copii, cu dorul de a-și îmbunătăți soarta. Ei n'au prea multe mijloace de ales între cele ce i-ar putea scăpa de mizerie: Strada — cea mai rea sfātuitoare — îi pândește ca un Moloch; crâșma și tovarășa sa casa de toleranță îi înghit ca o cloacă, care nu-și mai redă victimele niciodată; iar sfaturile binevoitoare, indemnul la iubirea muncii, exemplul bun dat de educatori ajung de multe ori prea târziu la acești naufragiați ai vieții. Dacă aș avea puțința să vă arăt numărul elevilor cari suferă de debilitate mintală, ori al celor schilodiți de cele mai teribile boli moștenite; dacă v'aș arăta numărul tinerilor cari au diferite apucături anormale prin ereditate; dacă v'aș putea pune în fața tuturor accidentelor și crimelor făptuite în stare de ebrietate de către degenerații cari au moștenit patima răului dela părinți, moși și strămoși alcoolizați: v'ați convinge că măsurile preventive cum sunt propaganda antialcoolistă și asociațiile pentru combaterea alcoolismului sunt foarte necesare și cu mult mai eficace decât ordinele obligatorii și paragrafele rigide ale legilor cu represalii ulterioare. Sunt și mai umane și avem datoria a le adopta atunci când e vorba să ne scăpăm neamul de această plagă socială.

Nu știu care învățat a constatat, că „criminalii predestinați și răufăcătorii își făptuiesc crimele sub impulsul debilității mintale cauzate de alcool, deci făptuiesc independent de legile sociale“. Astfel fiind, are dreptul societatea să-i judece, când tocmai ea a scăpat ocazia — fie din nepăsare, fie din negligență, sau „economii bugetare“ — să-i scape din ghiarele alcoolului? Și acum se

naște întrebarea, oare de ce inspirație azem nevoie să curmăm răul și să ajutăm progresul binelui? Iată-o:

„Voință prin iubire și interes față de copii“.

Da, trebuie ca prin iubire să dezvoltăm în fiecare copil voința în primul rând, ca pe lângă păstrarea naivității sale, să rămână neclintit de partea binelui, deși va avea, poate, deziluzii în viață. Trebuie să uzăm de toate principiile pedagogice ca să putem pătrunde în sufletul copiilor.

Dar ca să putem începe o muncă rodnică, trebuie să propagăm între școlari *înfrățirea și armonia cugetelor*. Unindu-i sufletește, vor înțelege mai bine seriozitatea vieții. Vor înțelege, că propaganda antialcoolistă dusă de Soc. I. O. G. T. caută să dezvoltă iubirea, mărinimia, însuflețirea, dreptatea și puterea de sacrificiu și că în această societate se vor întâlni atât de mult, încât vor putea ajuta pe cei avizați la sprijinul unor voințe tari, cari să-i călăuziască pe drumul vieții. Fericiti vor fi cei ce vor putea ajuta celor căzuți, ca să se ridice în rândul oamenilor utili societății!

Fraților, veniți, întăriți rândurile noastre, munciti pentru popularizarea ideii de abstenență! E datoria noastră să ferim copiii de cel dintâiu păhar și să-i pregătim pentru lupta dârză, ce vor da în viață cu cel mai crunt dușman, alcoolul. E datoria noastră, ca sufletele curate ale copiilor să le facem apte pentru primirea principiilor sănătoase, principii ce vor asigura pentru ei o viață dreaptă, înțelegătoare, conștientă de răspunderea ce o au față de patria lor. Vă încredințez, că îndemnând copiii la o viață mai curată, veți avea fericirea să constatați, că în părinții acestora se va deștepta interesul față de familiile lor, dorința de a învăța ei înșiși cum să-și îndrepte apucăturile greșite și cum să-și făuriască o viață bine chibzuită.

Noi dascălii am putut constata că nu numai mizeria și sărăcia sunt izvorul viciilor. Știm prea bine, pentru că cunoaștem zeci de familii cari deși luptă în mod eroic pentru existență, trăesc o viață lipsită de patimi, gonesc alcoolul din casele lor, cresc copii buni, dându-le povești, dar îndeosebi exemple bune, cari să le fie ca o rezervă nepuizabilă în drumul lung al vieții. Am credea neclintită, că munca soc. I. O. G. T. va umple un gol însemnat în educația copiilor și a masselor dacă ne veți da și voi ajutorul vostru moral.

În timpul luptelor ce s'au dat pentru desrobirea fraților din

finuturile alipite, toată lumea își oferă cu însuflețire sângele și viața, pentru înfrățire. Vă chemăm acum la lupta fără vărsare de sânge, să luptați alături de noi, nu pentru ambiții personale, ci pentru viața nenorociților, pe cari Dumnezeu i-a creiat buni și blânzi și cari au fost răpiți de marele dușman Alcoolul. Vă chemăm la muncă sfântă, să salvăm viața fraților nostri slabi de inger, ispiliți de cel mai viclean dintre demoni care cu o cruzime nesățioasă își culege victimele dintre fiii, nepoții și strănepoții nostri.

Veniți să apărăm tineretul de efectele dezaastroase ale alcoolului. Formați mici asociații antialcoolice pe lângă fiecare școală, să putem da copilașilor o pregătire reală pentru lupta ce o vor da în viața practică.

Prin această pregătire fiii nostri vor deveni cei mai valoroși și cei mai harnici muncitori ai societății, întrebuințându-și energia și aptitudinile pentru binele lor și pentru înflorirea acestei scumpe țări.

Ana Vașian

directoarea școlii primare No. 17 din Arad.

Nota Redacției. Problema combaterii alcoolismului prin școală merită toată atenția. Că alcoolismul este un dezastru național pentru neamul care-l practică și că trebuie combătut prin toate mijloacele, nu mai încapă nici o îndoială.

Articolul de mai sus însă tratează problema numai în linii generale. Credem că d-na Vașian ar face bune servicii cauzei pentru care pledează, dacă ne-ar arăta mai precis și mai amănunțit felul înființării și funcționării societăților antialcoolice formate din elevii școlii primare. În special ar fi foarte necesar să se știe cum și în ce măsură influențează aceste societăți de mici propagandiști asupra răspândirii ideii de abținere; cari sunt rezultatele obținute, ori în perspectivă de a fi obținute, cu ajutorul propagandei antialcoolice făcută prin elevi?

De altfel, pentru a se putea da acestei probleme o soluționare multumitoare, ar fi necesar să se cunoască părerile tuturor celor ce s'au ocupat cu ea și o cunosc mai de aproape

La început de an școlar.

După o vacanță de mai bine de două luni, iată că din nou s'au deschis porțile școlilor. Nimic însă nou. Părinții își caută, ca și până ieri, de afacerile lor particulare și nu-i vezi bucurându-se și interesându-se de deschiderea noului an școlar.

Ca de obicei, părinții sunt vestiți să se prezinte la școală să-și înscrie copiii și cu toate aceste, puțini părinți grăbesc să-și facă datoria.

În multe comune primăriile au vărsat foarte puțin din cota de 14% comitetelor școlare și pentru acest motiv, comitetele școlare n'au avut puțință în vacanță să aducă în ordine edificiile școlare, nici să le provadă cu materialul didactic necesar. Și deși e cel mai potrivit timp pentru provederea școalelor cu combustibil, în unele comune nici prin minte nu le trece primăriilor să se ocupe cu procurarea acestuia.

• Iată pentruce atât școalele, cât și învățătorii sunt expuși la o mulțime de suferințe, în urma cărora învățământului primar i-se îngreioază meritul bun, chiar dela începutul anului școlar.

Desvoltarea școalelor noastre este de o parte amenințată și de tedința elementelor, cari au scopul de a distruge orice progres în învățământul primar, având și azi lozinca, că e mai bine să fie poporul „prost” decât cuminte; iar de altă parte de indiferentismul manifestat chiar din partea celor chemați a întinde mână de ajutor învățătorilor, pentru a-și putea îndeplini datoria în școală fără nici o piedecă.

Ca în toate chestiile de interes obștesc, așa și pentru desvoltarea școlii s'a luptat om-nimea sute de ani. A fost și este și la noi Românii o luptă stăruitoare pentru înălțarea școlii române la nivelul celei din Apus. Putem zice cu tot dreptul, că lupta aceasta o ducem azi aproape numai noi, corpul didactic. Și o facem cu toată plăcerea și cu tot devotamentul de buni patrioți, pentru că știm că fericirea neamului nostru nu se poate asigura definitiv decât prin știința și cultura românească.

Corpul didactic primar din județul Arad, condus de acest adevăr, s'a năzduit în toate vremurile să-și facă datoria cât se poate de bine. Nu putem însă nega și acel adevăr, că aceea ce a făcut pănă aci pe altarul culturii naționale este puțin față de ce-i rămâne de îndeplinit de aci înainte. E însă gata la orice sacrificiu și nu va cruța nici o oboseală, ci totdeauna va veghea, ca flacăra culturii românești aprinsă aici la granița de Vest a țării, să ardă fără încetare și să răspândiască cât mai multă lumină.

În lupta aceasta grea dar sublimă, cerem ajutorul tuturor Românilor de bine și cu deosebire cerem sprijin și multă bună voință dela presa română.

Presă este un factor hotărâtor pentru orientarea opiniei publice; este, putem zice, a doua putere în stat. Ea poate ajuta sau răsturnă guvernele, poate liniști ori răscoli sufletele, poate influența asupra unui războiu etc. Și dacă presa poate influența asupra unor lucruri atât de mari, atunci cu atât mai ușor poate să atragă atențiunea publicului mare asupra școalelor și a dascălilor.

Iată pentruce dorim ca în întreaga presă națională să vedem mai multă înțelegere și mai multă interes față de școala și dascălul român.

Nu putem nega, că presa noastră s'a ocupat și se ocupă cu școala și cu interesele vitale ale dascălilor, însă cu regret trebuie să constatăm, că se ocupă foarte puțin. Gazetele noastre sunt prea mult absorbite de preocupări politice, cari mai mult otrăvesc sufletul poporului, decât îi aduc vreun folos.

Presa noastră întreagă ar trebui să se ocupe într-o rubrică specială de chestiunile școlare, informând publicul mare și guvernul despre starea școlilor și a dascălilor și dându-le sfaturi pentru sprijinirea și îmbunătățirea stării materiale ale acestora.

În acelaș timp însă și noi la rândul nostru să ne facem datoria față de presă.

Școala și învățătorul român au luptat zeci de ani și au scăpat din toate primejdiile și suferințele; trebuie să avem ferma convingere, că cu concursul presei și al oamenilor cu simț patriotic vom izbuti să scăpăm și de necazurile cari ne copieșesc azi.

Să nu așteptăm însă totul deagata.

La muncă deci!

Iulian Pogubă
sub revizor școlar

Problema salarizării dascălilor.

La congresul învățătoresc, ținut în Septemvrie c. la București, între multe alte probleme școlare actuale, s'a discutat și veșnic ne rezoluționată problemă a salarizării învățătorilor. Cu acest prilej s'au rostit și cuvântări ministeriale, primite de unii cu aplauze, de alții cu neîncredere.

Lucrurile s'au petrecut ca de obicei. Învățătorii au cerut, iar miniștrii s'au grăbit să le promită sporirea lefii.... „în măsura posibilității“, ceea ce înseamnă: „Paște murgule..“ Și nici că se putea să fie altfel. În privința aceasta noi suntem o țară cu tradiție. Nici unul dintre guvernele României Mari n'a trecut pe la cârma țării fără să fi făgăduit dascălilor toată solitudinea și fără să-și fi uitat — cu aceeaș ușurință — făgăduiala. Iar dacă s'a întâmplat ca vreun guvern să arunce și dascălilor o lescae, o biată sporire de leafă, imediat a sărit guvernul următor și le-a ciuntit-o.

Și — lucru foarte ciudat — de câte ori dascălul cere să fie scos din ghiarele mizeriei, totdeauna-i vine cu promptitudine aceeaș replică: „Nu putem, nu avem de unde; budgetul țării... etc.“

Ei bine, dacă este adevărat că „nu putem“ și că „budgetul...“

etc.", atunci concluzia logică este să închidem școalele, iar pe învățători să-i trimitem să-și câștige pâinea prin munca brațelor. Cine ne silește să ne apucăm de lucruri cari întrec puterile noastre? Țara care „nu are” bani pentru cultură, nu merită s'o aibă. Ne grii din centrul Africei trăiesc și ei, fără să aibe școale. Dacă „nu putem”, nu putem și gata. Dar nu-i permis și nu-i uman ca de dragul parodiei noastre de civilizație, zeci de mii de oameni să fie condamnați pentru întreagă viața lor la tortura foamei în acelaș timp când li-se cere cea mai istovitoare muncă, care clipește cu clipe le stoarce vlagă, le mistue nervii, sănătatea și viața.

Ori poate cineva susține că dascălul este destul de bine plătit, atunci când leafa lui este mai mică decât cea a servitorului școlar, de pildă? Iată aci la Arad servitorul școlar primește 2500—3000 Lei numerar, plus locuință, încălzit și lumină, — ceea ce face lunar cel puțin 4000—4500 Lei. Ori, leafa învățătorului încă pător este abia de 3200 Lei la țară și 3500 Lei la oraș.

Învățătorului i-se cere o pregătire profesională care durează ani de zile. Apoi i-se cere să studieze și să se cultive neînceta și după ieșirea din școală. Spre acest scop trebuie să celiase cărți și reviste, să asculte conferințe, să ia parte la orice mișcan culturală.

Învățătorul mai trebuie să se îmbrace cuviincios, căci alții nu s'ar pulea prezentă în societate fără a fi prejudiciat. Mai trebuie să-și crească copiii în conformitate cu cerințele rangului său social.

Deci tot atâtea condiții de traiu, cari diferă radical de cele ale unui... servitor. Și atunci cum se poate impune învățătorului ca în condiții mai grele, să trăiască cu o leafă mai mică decât cea a altor salariați cu o cultură neasemănat inferioară și cu îndatoriri minuscule față de cele ale învățătorului? De altfel comparații de acestea se pot face multe, pentru întreg corpul didactic de toate gradele, față de alți salariați ai statului. Și concluzia să fi aceeaș: *dascălimea noastră este tratată cât se poate de mășta*. Dar chiar fără comparații, un lucru este cert: leafa de astăzi nu-i este suficientă dascălului, ca să poată trăi din ea.

Că dascălul trebuie să fie idealist, este foarte adevărat. Cui nu este idealist, n'are stofă de dascăl, și-i păcat că este tolerat în școală. Dar oricât de idealist și de apostol ar fi dascălul, stomacul lui, vorba vine, are aceleași trebuințe ca și cel al celorlalți oameni. Și cine poate susține că idealismul trebuie să fie

condiționat întovărășit de mizerie? Ni-se pare că mizeria și suferințele nu pot fi nicidecât generatoare de idealism. Dimpotrivă, dascălul își poate face datoria cu toată însuflețirea — adecă poate fi cu trup cu suflet al școalei — numai dacă este scutit de grija apăsătoare a zilei de mâine.

Vechea poveste cu „nu avem” și „nu putem” nu este adevărată. Se știe doar că contribuabilul român este aproape sufocat sub povara impozitelor. Adevărul este că banul statului este risipit, este prost chivernisit, este dat sinecuriștilor și profitorilor cu protecții înalte, este lăsat să-l fure hoții, cari de regulă rămân nepedepsiți ș. a. m. d. Și pentru aceasta veșnic „*nu sunt bani*” pentru leafa dascălilor, pentru întreținerea școalelor, pentru laboratoarele universităților, etc., cu un cuvânt nu sunt bani pentru cultura națională. Acesta este adevărul, ori ce-ar spune nenumăratele „mărimi” oficiale și neoficiale.

În situația aceasta ni-se impune întrebarea: Dacă statul — din cauzele arătate mai sus — se găsește în criză financiară, pentru ce numai dascălii trebuie să plătiască toate oalele sparte, răbdând de foame, — câtă vreme cei ce fac afaceri necinstite se lăfăiesc în palate și'n automobile luxoase?

Răspunsul nu poate fi decât acesta: Dascălii sunt cea mai inofensivă categorie de salariați ai statului. Desorganizați și învrăjbiți, dascălii nu sunt astăzi un factor hotărîtor, de care să fie constrânși să țină seamă cei ce conduc destinele statului.

Atare factor hotărîtor ar putea deveni dascălii numai dacă ar fi strâns uniți într'o organizație puternică și solidară, ai cărei membri și-ar identifica aspirațiile cu cele ale întregului corp și nimeni n'ar căuta să obțină pe căi piezișe privilegii personale deosebite, ori să facă „afaceri” în dauna reputației dascăleștii. Ori, dascălimea noastră — trebuie s'o recunoaștem — este departe de a avea această organizație solidară.

Până când vom găsi modalitatea înțelegerii și unirii depline, natural că va trebui să ne mulțumim cu firimiturile ce se'ndură să ni-le arunce din când în când vreun ministru. Dacă nu avem puterea să cucerim drepturile ce ni-se cuvin, milogiriile și lamentările sunt de prisos.

Ne-am bucură mult dacă ar înțelege aceia, cărora le sunt adresate și pentru folosul cărora am scris aceste rânduri.

I. Cădariu.

L a m u n c ă.

Problema ce ni-se pune nouă dascălilor și de care e bine să ne dăm seama chiar la începutul anului școlar, este să nizuim a atinge scopurile prevăzute de programa și regulamentele în vigoare, căutând pentru acestea cele mai potrivite mijloace.

În prelucrarea materiei cerută de programă se vor manifesta știința, dexteritatea, tactul și arta dascălului.

Didactica în timpul din urmă a făcut mari progrese. Ar fi păcat dacă le-am nesocoti. E bine, ba chiar avem datorita ca prin lectură să ne augmentăm cunoștințele didactice.

Felul cum pregătește și cum predă dascălul materia, nu este indiferent din punct de vedere al educației. Am face o foarte mare greșală, dacă am crede că în învățământ lucrul esențial este însușirea materiei de către elevi. Esențialul este, ca cunoștințele să intre și să rămână definitiv în sufletul elevului și ca acesta să știe utiliza cunoștințele câștigate. Și aceasta atârână de felul cum i-s'au predat aceste cunoștințe și de măsura în care el le-a asimilat.

Mi-aduc foarte bine aminte cum un părinte, intelectual, venind de la școala primară unde își vizitase băiatul, îmi povestea cu multă bucurie câte de toate știe băiatul său. Învățătorul adevărat făcuse o examinare a fiului în prezența părintelui. Fiindcă cunoșteam pe învățătorul despre care era vorba, i-am răspuns părintelui: „Nu aceasta este esențial, câte cunoștințe posedă copilul azi, ci că ce influență au avut ele asupra copilului; iar aceasta ne atârână de cantitatea cunoștințelor.“ Mai târziu, la câțiva ani după aceasta, în care interval băiatul fusese supus unui alt examen pe care nu l-a mai făcut cu fostul său învățător, întâlnindu-mă din nou cu acest părinte, el mi-a spus unele lucruri, din cari m'am convins că și-a schimbat părerea atât despre învățător, cât și despre cunoștințele fiului său.

Atari cazuri s'au putut întâmpla și chiar se întâmplă și altora, dar poate nu toți își dau seamă de cauza care face să fie așa mare deosebire între elevul de școală și candidatul la un eventual examen, la puțin timp după terminarea anului școlar când el era bun elev.

Laicii pot să nu observe cauza acestui fenomen, dar dascălii trebuie să utilizeze metodele și formele de învățământ în modul cel mai rațional ca să nu dea prilej să se producă fapte de natura cazului amintit.

Metodul nu este ceva neglijabil, sau care trebuie observat numai

coala normală. Metodul însuși are putere educativă, care pune în mișcare și exercită cugetarea elevului și astfel o îndreaptă pe cale corectă sau greșită. Rezultate putem obține pe diferite căi, dar este foarte important, din punct de vedere educativ, ce fel de cale alegem.

Legile sufletesti, pe baza cărora se efepluește învățământul, nu este permis unui dascăl să le nesocotiască în cursul activității sale educative. Nesocotirea lor nu poate fi justificată nici cu părerile individuale, nici cu practica îndelungată a cuiva. Practica oricât de lungă să fi fost, a putut fi greșită; legile naturale ale sufletului copiilor însă nu se adaptează convingerilor personale.

Tocmai pentru aceasta, datoria educatorului este să se ocupe neîncetat cu problemele didactice. Posedarea cunoștințelor de această natură îl fac pe el în adevăr specialist și-l ridică deasupra laicilor; iar îndeplinirea chemării în mod priceput, îi asigură fericirea și seninătatea omului mulțumit de munca sa.

Prima condiție a realizării scopurilor prevăzute de programă este procedarea metodică. Fiecare învățător să-și facă — în cadrele programei generale — o împărțire a materiei conformă împrejurărilor specifice ale școlii sale. În registrul de prezență să-și noteze dacă s'a putut executa planul ori nu. Să arate din ce fel de motive se reclamă modificarea lui. Numai un astfel de învățător, care și-a făcut, revăzut și îndreptat din an în an atari notițe, are dreptul cândva să vorbiască de experiența sa.

Nu este însă suficientă numai o pregătire, să zicem generală, ca aceasta. Învățătorul trebuie să se pregătească în fiecare zi pentru ziua următoare.

Întâiu ne gândim asupra materiei predată în ora ultimă și anume cu ce rezultat am predat-o, și unde ar mai trebui întregită sau aprofundată. Apoi ne întoarcem privirea asupra zilei de mâine. Ce este de predat? Căutăm apoi punctele comune ale lecției vechi cu ale celei noi, apoi ne gândim asupra mijloacelor cu ajutorul cărora putem face legătura între ele. Ne revedem și întregim cunoștințele în legătură cu materia nouă.

După aceasta ne vom ocupa de felul cum trebuie prelucrată materia, consultând Didactica, Metodica, precum și instrucțiunile ce ni-le dă programa eventual și alte izvoare auxiliare.

Să ne fixăm bine acele părți ale lecțiunii, cari reclamă intuiție, scriere pe tablă, eventual desen. Pregălim materialul necesar intuiției.

Lecția astfel pregătită e bine să o și scriem. Pentru începători aceasta este obligatoare, dar nu ar fi fără folos dacă toți și-ar schița, cel puțin, lecțiile de predat.

Să nu uităm însă un lucru și să fim seamă de el, anume că unele părți ale lecției se pot modifica în cursul predării, pentru că concursul ce-

ni-l dă al treilea factor al învățământului, copilul, este hotărâtor. Cunoștințele anterioare ale elevului, răspunsurile lui, starea lui sufletească, etc., influență modificatoare asupra lecției.

Gândindu-ne dinainte la aceste împrejurări, vom pregăti astfel planul încât abaterile reclamate de către factor al învățământului să poată fi ușor realizate și nici decât să nu ne producă încurcături și neplăceri.

Atât trebuie să lucreze învățătorul înainte de a se prezenta la catedră în fața elevilor, spre a le predă o lecție.

Din momentul începerii lecției, adică din momentul începerii procesului sufletesc al învățării, dascălului i-se cer următoarele atitudini de natură psihologică:

În cursul predării unei lecțiuni rolul principal îl are atenția, care trebuie să fie distributivă. Învățătorul să fie atent la copilul care răspunde. Dar nu numai la vorbele ce le exprimă, ci la întreg complexul de fenomene ce se petrec în acel timp, precum: accentul, mimica, expresia feței, etc., ca să poată afla ce se petrece în acel moment în sufletul copilului, ce gânduri preocupă, ce asocieri deșteaptă în el lecția noastră, ce sentimente și dispoziții iau naștere simultan cu gândurile lui. Toate acestea sunt necesare pentru că mersul învățării trebuie să se acomodeze acestor fenomene.

Să fim atenți apoi asupra materiei. Adecă să stabilim de mai înainte pe baza legilor sufletesti, cari cunoștințe se pot câștiga cu ajutorul intuiției, cari cu ajutorul experiențelor anterioare ale copilului și cari cu ajutorul raționamentului. Dacă învățătorul a meditat mai înainte asupra acestor lucruri acum în cursul lecției n'are decât să observe cum se desfășură planul său în munca comună a lui și a copilului.

Trebuie să fie atent și la atitudinea sa, la cuvintele și expresiunile sale. Repede trebuie să găsească expresia potrivită pentru a deștepta în sufletul copilului fenomenul sufletesc dorit. După întrebuințarea expresiei aflate în corespunzătoare, să observăm dacă ea a avut efectul așteptat de noi. Altminteri trebuie să ne îngrijim și mimica, care însoțește expresiile noastre.

Putem vedea deci, ce muncă grea este învățarea dacă se face conștiințios.

Dacă am făcut toate cele spuse până aci, încă n'am terminat. În afară de scopul urmărit de programă, învățătorul trebuie să aibă în vedere și scopul lecției în parte. Cea mai mică parte a lecției trebuie pusă în legătură cu celelalte cunoștințe ale copilului; să facem corelație cu celelalte materii de învățământ. Să aducem apoi în legătură scopul practic cu cel ideal; în fiecare lecție să căutăm a influența asupra moralului copilului, să dezvoltăm în el interes pentru materia respectivă, conștiințiositate în împlinirea datoriei privind lucrările lui, stăruință, sinceritate, iubire de dreptate, omenie și tot

acele deprinderi cari împreună formează caracterul moral, bineînțeles pozitiv cu natura lecției.

Fiindcă învățătorul nu este numai un executor al programei și administrator al sufletelor copiilor, ci și un părinte iubitor și prieten al lor, el trebuie să facă învățământul interesant, ca să producă și să desvolte și plăcere în sufletul copiilor. Copiii să se ocupe cu drag cu lucrările școlare.

Să nu uităm nici educația estetică. Firește nu poate fi vorba de a face copiilor teorii estetice, ci exemplul întregii noastre activități pătrunsă de principii estetice să le serviască ca model viu, care să desvolte și în ei gustul estetic. Acest gust să se manifeste în ținuta copilului, în ordine, curățenie și punctualitate. Deci fără teorii să-l deprindem pe copil să observe frumosul.

Acestea am aflat de bine a le aminti, la începutul anului școlar, colaboratorilor mei învățători și în special foștilor mei elevi, la cari mă gândesc acum dorindu-le dragoste de muncă metodică și chibzuită, care să le aducă deplină mulțumire.

Teodor Mariș
profesor

Cărți și reviste.

Ion F. Buricescu,¹⁾ *Câteva îndrumări metodice pentru norma iștii și învățători* („Cultura Românească” S. A. R. București 1930)

Cartea d-lui Buricescu este deosebit de importantă și credem că facem un serviciu școlii și învățătorilor dacă le atragem atențiunea asupra acestei cărți, cu observarea că ar fi păcat să se găsiască un singur învățător care să nu o celiască și să nu caute să profite de povețele prețioase cuprinse într'ansa. Învățătorul având menirea de a răspândi lumină, va trebui mai întâiu să caute să-și achiziționeze el însuși cât mai multă lumină.

În privința aceasta subliniem cu deosebită plăcere părerea d-lui Buricescu, că dascălul nu trebuie să-și închipue că știe destul când ese din școală, ci dimpotrivă trebuie să aibă convingerea că anii de studiu în școală formează numai începutul pregătirii sale, care trebuie continuată și perfecționată neîncetat în tot cursul activității sale didactice. Iată cum spune acest lucru însuși dl. Buricescu în paginile dela început ale cărții d-sale:

„Aici e bine să se înlătore o idee greșită pe care mulți o au și anume că învățătorul iese deplin pregătit din școala normală și că cunoștințele căpătate acolo sunt prea îndesulătoare spre a putea să se prezinte fără grijă în fața copiilor neștiutori și să le îndrepteze pașii spre lumina culturii Eroare, profundă eroare!

Mai întâiu știința este astăzi atât de vastă, încât niciodată nu o poate stăpâni cineva în toate secretele ei.

¹⁾ Profesor de filozofie la liceul „Mihail Vileazul” București.

Adevărații oameni de știință, cari-și consacră întreaga lor viață și energie aflării și cunoașterii adevărului, recunosc cu modestie, cu umilință chiar, că ceea ce mintea omenească poate cuprinde din imensul nepătruns din jurul nostru, este cu totul neînsemnat și că, cu cât studiază mai mult, cu atât ei pricep ce puțin au aflat. Viața omenească e prea mărginită, în infinitatea timpului în care ea se desfășoară, pentru ca mintea să ajungă a cuprinde în ea nesfârșitul dimprejur. Este deci o prezumție să-și închipue cineva că știe tot, când iese din școală și că nu mai are nevoie să învețe. Dimpotrivă, se poate spune că școala nu ți-a dat — dacă a reușit să-ți dea și aceasta — *decât puțința să înveți mai departe.*²⁾ Acesta e de altfel și rostul ei. Ea nu te scoate cioplit gata și desăvârșit, ci-ți dă numai elementele necesare *ca tu, prin tine însuși*, să te pui în contact direct cu izvorul nesecat al științei, care nu stă un moment pe loc, și să te alimentezi de acolo cu cunoștințe din ce în ce mai variate și mai adânci. Cel ce crede că și-a terminat instrucțiunea în școală, este un semidocht, mai periculos poate, pentru societate decât un umil și modest om incult.

Un învățător, care se mulțumește cu ce i-a dat școala normală și nu mai cilește, pierde cu trecerea vremii și ce a știut. Mai presus de aceasta însă își pierde — și aceasta e și mai important — elasticitatea intelectuală din lipsă de exercițiu.

Deci, învățătorul va avea o bibliotecă a sa cât de modestă, dar compusă din opere de valoare, unde va găsi sprijinul necesar ori de câteori va trebui. Căci un lucru trebuie să fie limpede în mintea oricărui învățător și nu știm cum să sfăruim mai mult asupra lui: învățătorul nu va putea predă o lecție bine, când ea nu este pentru el clară în toată desfășurarea și în toate amănuntele ei. Orice punct obscur, cât de mic, îl poate pune în situația neplăcută *de a nu ști cum să deslușiască pe copiii, cari văd în învățătorul lor pe cel mai învățat om.*

Afară de considerații generale, învățătorul poate găsi în cartea dl. Buricescu nenumărate exemple practice și îndrumări metodice, cari îi pot servi de călăuză la fiecare pas. Autorul este un bun observator și a pus mult suflet și dragoste de școală în cartea d-sale, a cărei valoare didactică va fi pe deplin înțeleasă numai dacă se cetește în întregime.

Iată o caracterizare foarte nimerită a acestei cărți făcută de dl. C. Ionescu în „Revista de Filozofie” din București a. 1930 No. 2 pag. 210: *„Ea poate fi de folos nu numai absolvenților de școli normale, dar chiar profesorilor de pedagogie.”*

Izabela Sadoveanu, Educația nouă. Indrumări pentru părinți și educatori. București, ed. „Cultura Românească”, 1930

Cartea d-nei Sadoveanu ne înfățișează principiile de educație pentru copiii mici după metoda Montessori, precum și aplicarea practică a acestor principii. Cu această metodă cititul și scrisul se învață cu cea mai mare ușurință începând încă chiar din școalele fröbeliene. Este o carte indispensabilă oricărei conducătoare de grădini de copii. Ba chiar și pentru școala primară s'ar putea consulta cu folos.

²⁾ Sublinierile sunt ale noastre.

Revista de Filozofie, București, 1930 No. 2, publică 2 articole interesând de aproape școala din zilele noastre: „Freud și educația” de C. Narly și „Un test psihotehnic” de Marius Nestor.

Din revista „**Școala Bănățeană**” Timișoara, 1930 No. 12, remarcăm articolul bine scris: „Problema orientării profesionale” de T. Stoicescu înv. Remetea-Luncă.

Atragem atenția cititorilor noștri asupra revistei „**Viața Românească**” din București str. Const. Mille 7-9 11, una dintre cele mai bune reviste de cultură generală (literară-științifică)

I N F O R M A Ț I U N I .

⊙ D-l N. Titulescu a fost ales președinte al Societății Națiunilor.

⊙ La congresul general al învățătorilor din România, ținut de curând la București, d-l Ministru al Instrucției a promis sporirea lefurilor învățătorilor. Luăm act, cu observarea că promisiunile nu ne prea țin de cald.

⊙ Învățătorul Ion Iliescu, dela școala primară din Sonova, jud. Durostor a fost destituit pentru totdeauna din învățământ, fiind condamnat la un an închisoare corecțională, pentru fals în acte publice. Sentința este definitivă.

Ar fi timpul ca corpul învățătoresc să fie curățit radical de atari uscături — din nefericire prea numeroase — cari necinslesc numele de învățător.

Abonament.

⊙ Toți cei ce au primit Nr. 1 al revistei noastre, dacă doresc să o rețină, sunt rugați să ne trimită abonamentul cel puțin pe $\frac{1}{2}$ an înainte, ca să ne dea posibilitatea să o tipărim în condițiuni din ce în ce mai bune. Cei ce nu doresc să fie abonații revistei, sunt rugați să ne-o returneze.

Nr. 2 se va trimite numai abonaților.

Redacționale.

⊙ Revista noastră este o revistă de specialitate. Sfera ei de activitate este precizată în articolul-program dela începutul acestui număr. Rugăm pe toți cei ce ar dori să fie colaboratorii revistei, să se conformeze acestui program. Cheltuielile mari împreunate cu tipărirea unei publicații de o parte, iar de altă parte lipsa noastră de capital, ne constrâng să facem economie de spațiu și să ne mulțumim numai cu probleme și chestiuni strict profesionale, sau de cultură generală în legătură cu specialitatea noastră. Tot ce nu intră în acest cadru, suntem constrânși să ometem.

În locul al doilea, ținem să atragem atențiunea tuturor cititorilor și colaboratorilor noștri, că gândul inițiatorilor acestei reviste este ca ea să reprezinte cu demnitate pe dascălul român din aceste părți și să-l reabiliteze în stima societății, la care este atât de îndreptățit. Și credem că nu există dascăl român care să nu doriască acelaș lucru, căci doar este vorba de interesul țării noastre întregi.

Dar acest scop îl poate atinge revista noastră numai dacă va reuși să se ridice și să se mențină la nivelul deplinei seriozități.

Mulțumim din inimă tuturor celor ce s'au grăbit să ne trimită materiale de publicat, căci această spontaneitate dovedește dorința sinceră a tuturor de a pune umărul pentru izbânda unei cauze comune. Și aceasta, fără înșelăciune, le face cinste.

Dar îi rugăm cu dragoste frățească să nu se supere, dacă n'am putut publica tot ce ni s'a trimis. De o parte nu aveam destul spațiu pentru un material atât de abundent, iar de altă parte materialul pregătit în pripă, oricât de laudabilă eră intenția — o spunem cu toată bunăvoința și absolută încredere — fără nici o intenție de a supăra pe cineva — natural, nu putea fi la nivelul unui material adunat și prelucrat pe îndelete, ca să poată vedea lumina tiparului.

Deasemeni sperăm, că nu se vor supăra nici autorii articolelor în care am făcut unele modificări și corecturi.

În consecință, rugăm pe toți binevoitorii și sprijinitorii desinteresați ai revistei, să aibă toată încrederea, că tot ce facem vom căuta să fie bine chibzuit și numai în interesul școlii și al dascălului.

Pentru cei ce ne înțeleg, credem că aceste lămuriri sunt suficiente. Manuscrisele întârziate le vom publica în numărul viitor.

COMUNICĂRI OFICIALE.

Toți normaliștii numiți prin concurs și suplinitorii sunt invitați să raporteze de urgență Revizoratului școlar data prezentării lor la post, pentru a fi luați în statul de plată. Raportul să fie iscălit și de președintele comitetului școlar și provăzut cu sigilul celui comitet.

(Min. Instr. Dir. gen. inv. primar, seria A, biroul B Nr. 86852/1930) Școlile să nu cumpere portretul M. S. Regelui, pentru că acest portret să nu se distribuie din oficiu.

(Min. Instr. Nr. 114644/1930). Se interzice în mod riguros inspectorilor și revizorilor șc. să-și desfacă cărțile sau să impună anumite cărți în regiunile sau județele unde își exercită controlul.

(Insp. șc. Timișoara, Nr. 7421/1930). La examenele de definitivare a. c. s'a constatat că învățătorii provizorii nu cunosc materia claselor superioare și nu știu predă la aceste clase. Acești învățători în anii de provizorat vor trebui să funcționeze la toate clasele și să se perfecționeze periodic. În privința aceasta vor fi controlați cât mai des.

